

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

І Н С Т Р У К Ц І Я

№ 15

**з охорони праці
при роботі з електричними печами**

м. Суми

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО:
наказ ректора
від 18.01.2024 р.
№ 0034-I

І Н С Т Р У К Ц І Я № 15

З ОХОРОНИ ПРАЦІ ПРИ РОБОТІ З ЕЛЕКТРИЧНИМИ ПЕЧАМИ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Дія інструкції поширюється на працівників, які експлуатують електричні печі.

1.2. До роботи з електричними печами (далі - печі) допускаються працівники не молодше 18 років, які пройшли вступний та первинний інструктаж з питань охорони праці та пожежної безпеки, а також навчання безпечним методам ведення робіт на такому обладнанні.

Перед початком виконання робіт, пов'язаних з експлуатацією електрообладнання, працівник повинен пройти інструктаж для отримання I групи з електробезпеки.

1.3. Працівники повинні один раз на 3 місяці проходити повторні інструктажі з питань охорони праці, а при виконанні разових робіт, безпосередньо не пов'язаних із посадовими обов'язками або обов'язками за спеціальністю, – цільовий інструктаж відповідно до характеру виконуваної роботи.

1.4. Один раз на рік працівники повинні проходити перевірку знань відповідних нормативних актів з охорони праці та пожежної безпеки.

1.5. Кожен працівник під час виконання своїх трудових обов'язків повинен:

- виконувати тільки ту роботу, яка передбачена посадовими чи робочими інструкціями або доручена йому керівником;
- дотримуватися правил внутрішнього трудового розпорядку;
- знати будову та принцип роботи обладнання, що експлуатується;
- дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території університету;
- знати і виконувати вимоги правил пожежної безпеки, знати місця знаходження первинних засобів пожежогасіння та уміти ними користуватися;
- знати і виконувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці, вимоги санітарно-гігієнічних норм і правил, вміти надавати домедичну допомогу;
- користуватися передбаченими засобами колективного та індивідуального захисту.

1.6. Палити та приймати їжу дозволяється тільки у спеціально відведених для цього місцях.

1.7. Основними шкідливими та небезпечними виробничими факторами, які за певних обставин можуть призвести до травматизму чи професійних захворювань, є такі:

- підвищена напруга електричної мережі;
- підвищена температура поверхонь.

1.8. Працівник безоплатно забезпечується спецодягом, спецвзуттям та засобами індивідуального захисту (ЗІЗ) відповідно до діючих Типових галузевих норм.

1.9. Працівник має право відмовитися від роботи, якщо умови її виконання створюють загрозу його здоров'ю або життю чи суперечать вимогам нормативних актів з охорони праці.

1.10. За порушення вимог цієї інструкції працівник несе адміністративну, дисциплінарну та карну відповідальність згідно діючого законодавства України.

2. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1. Працівник перед початком роботи повинен:

- одягнути та привести до ладу передбачений для виконання роботи спецодяг, спецвзуття та ЗІЗ;
- оглянути і привести в належний стан робоче місце, прибрати все зайве;
- оглянути інструмент, інвентар, пристосування та перевірити їх справність, покласти їх у зручне для використання місце;
- перевірити справність пускових пристроїв та надійність фіксації ручок ввімкнення і вимкнення;
- перевірити наявність і справність заземлення пічки;
- перевірити справність кінцевих вимикачів при відкритті дверцят пічки;
- переконатися в цілісності ізоляції проводів та в надійному закритті кришками (кожухами) неізольованих струмопровідних частин (клеми магнітних пускачів, рубильників тощо);

2.2. При виявленні загрози безпечному проведенню роботи, необхідно доповісти про це безпосередньому керівнику і до роботи не приступати. Дозволяється приступати до роботи тільки після усунення виявлених недоліків.

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС РОБОТИ

3.1. Під час роботи працівник повинен бути уважним, не відволікатися та не відволікати від роботи інших працівників.

3.2. Завантаження (розвантаження) деталей у камеру пічки проводити тільки за допомогою лещат. Під час закладання та виймання заготовок пічка повинна бути відключена від електричної мережі.

3.3. Під час робіт, пов'язаних з відкриванням дверцят пічки, її необхідно вимикати.

3.4. Забороняється завантажувати велику кількість деталей та зразки циліндричної форми без додаткових пристроїв у пічки з відкритими спіралями для унеможливлення скочування зразків та замкнення спіралі пічки.

3.5. Забороняється робити будь-які сторонні рухи з розпеченим зразком, що можуть являти небезпеку для оточуючих (розмахувати, кидати, підкидувати зразок тощо).

3.6. Під час проведення гартування, бак з охолоджуваною рідиною необхідно розташовувати у безпосередній близькості до пічки.

3.7. Гартування у оливі (мастилі) повинно проводитись лещатами з довгими ручками для унеможливлення потрапляння гарячої рідини на працівника при її розбризкуванні.

3.8. Зразки, що повинні охолоджуватись на повітрі, необхідно розташовувати у такому місці, де виключена можливість їх ненавмисного торкання.

3.9. Чіпати голими руками зразки, що були витягнені з пічки, допускається лише після повного їх охолодження (до кімнатної температури). Перевіряється це за допомогою краплин води.

3.10. Забороняється:

- допускати на своє робоче місце сторонніх осіб;
- доторкатися до електричних проводів (навіть ізольованих), кабелів, щитів, клем тощо, відкривати розподільчі щити, коробки електромагнітних пускачів на електричних пічках;
- захищати підступи до електричних пристроїв (електрощитів, розподільних шаф тощо);
- включати пічку шляхом натискання на кнопки сторонніми предметами (палкою, держакон, ключем тощо).

3.11. Перед кожним включенням пічки попередньо необхідно переконатися, що її пуск нікому не загрожує.

3.12. Не допускати розбризкування мастил й холодної рідини на підлогу. Пролиту рідину необхідно негайно прибрати.

3.13. Пічка повинна вимикатися у наступних випадках:

- при раптовій перерві в подачі електроенергії;

- при залишенні пічки навіть на короткий час;
- при наладці пічки;
- при установці чи зніманні пристроїв, заготовок і деталей;
- при підтягуванні болтів, гайок та інших з'єднувальних частин пічки;
- при виявленні несправностей в роботі устаткування.

3.14. Забороняється самостійно проводити ремонт електрообладнання пічки. Ремонт дозволяється проводити тільки електротехнічному персоналу.

4. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПО ЗАКІНЧЕННЮ РОБОТИ

- 4.1. Припинити роботу. Відключити пічку від електричної мережі.
- 4.2. Привести робоче місце в належний стан, зібрати та перенести у відведені місця залишки матеріалів, відходи, інструменти тощо.
- 4.3. Зняти спеціальний одяг, спецвзуття, інші ЗІЗ та помістити їх до місця зберігання.
- 4.4. Вимити руки, обличчя, при необхідності прийняти душ, переодягнутися у чистий одяг.
- 4.5. Доповісти керівнику про виявлені під час роботи недоліки.

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

- 5.1. В процесі роботи можуть виникнути наступні аварійні ситуації:
 - загоряння обладнання або матеріалів, виникнення пожежі;
 - пошкодження ізоляції електрообладнання, виникнення напруги дотику та крокової напруги.
- 5.2. У разі виникнення аварійної ситуації необхідно:
 - обгородити небезпечну зону і не допускати в неї сторонніх осіб; якщо обстановка не загрожує життю і здоров'ю працівників і не призведе до більш тяжких наслідків, необхідно її зберегти такою, якою вона була на момент настання події, для проведення розслідування;
 - при пожежі приступити до її ліквідації; якщо погасити пожежу своїми силами неможливо, викликати пожежну команду;
 - повідомити про те, що сталося, керівника робіт.
- 5.3. У разі настання нещасного випадку:
 - негайно звільнити потерпілого від дії вражаючого фактору;
 - перенести його в безпечне місце;
 - визначити стан потерпілого, при необхідності надати йому домедичну допомогу, а у тяжких випадках викликати екстрену медичну допомогу".
- 5.4. При ліквідації аварійної ситуації виконувати вказівки керівника робіт.

Склав:

Завідувач кафедри прикладного матеріалознавства
і технології конструкційних матеріалів

Оксана ГАПОНОВА

Узгоджено:

Начальник відділу охорони праці

Олег КОМІСАР

В.о. начальника юридичного відділу

Наталія ЗАЇКА